

(Огледни пример теста)

ТЕСТ ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

УПУТСТВО

- Тест попуњавати искључиво хемијском оловком.
- Пажљиво прочитајте питање и заокружите слово испред тачног одговора.
- Код питања где је понуђено више одговора САМО ЈЕДАН ЈЕ ТАЧАН.
- Код тзв. отворених питања (где нису понуђени могући одговори) упишите тачан одговор/е на предвиђеном месту.

І СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Наведите име писца и дело из кога је одломак!

1. *"Име ми је Ахмед Нурудин, дали су ми га и узео сам понуђено, с поносом..."*

Мехмед (Меша) Селимовић, "Дервиш и смрт"

2. *"У мраку, отвори очи и не виде ништа, али му се учини као да види, у висини, бескрајан, плави круг.*

И, у њему, звезду."

Милош Црњански, "Сеобе"

3. *"Сав побеснео што је дочекао да он, ефенди Мита, тако што чини, оволико се понижава и на ноге неком долази, загушеним гласом говори нешто Томчи"*

Борисав Станковић, "Нечиста крв"

4. *"Где су стари непријатељи? Монтеки, Капулете!"*

(Вилијем) Шекспир, "Ромео и Јулија"

5. *"Љевин је био заљубљен, и зато му се чинило да је Кити такво савршенство у сваком погледу."*

(Лав Николајевич) Толстој, "Ана Карењина"

6. *Ћамил је упитао: - Ви нисте наилазили у историји на име Џем-султана, брата Бајазита II?*

Иво Андрић, "Проклета авлија"

Препознајте књижевни лик чије су речи наведене, писца и дело!

7. *"Енкидуа кога сам волео, тако јако волео – њега је стигла људска судбина."*

Гилгамеш, асирско-вавилонски спев, "Еп о Гилгамешу"

8. (Показује на млађег сина): (...) Зовем га Швајцарко, а зашто, зато што добро вуче кола (Показује на своју кћер): Она се зове Катрин...

Мајка Храбрости (Ана Фирлинг), (Бертолд) Брехт, "Мајка Храбрости"

9. "Ја сам убио ону старицу чиновницу и сестру јој Лизавету, секиром и извршио сам похару"

Раскољников, (Фјодор Михајлович) Достојевски, "Злочин и казна"

10. "Кад ми је Ремон дао револвер, сунце је клизнуло по њему."

Мерсо, Албер Ками, "Странац"

11. **АКРОСТИХ** је:

- а) врста стиха из периода класицизма са строго одређеном римом;
- б) термин за стих у коме се постиже кулминација;
- в) **термин којим се обележава да почетна слова, читана одозго надоле, дају неко име.**

12. Писац приповетке "Данга" је:

- а) Милован Глишић
- б) **Радoje Домановић**
- в) Лаза Лазаревић

13. Балада је:

- а) **епско-лирска врста**
- б) лирска врста
- в) епска врста

14. Шта означавају **СОДОМА И ГОМОРА?**

Поквареност (пропаст, разврат и сл.)

Подвучена стилска фигура зове се:

15. Гнев ми, **Богињо**, певај!

Апострофа

16. "Кад пролазим, **планине се размичу и ћуте.**"

Персонификација

17. Преношење реченичне целине из једног стиха у наредни стих назива се:

Опкорачење (enjmbement, анжамбман)

18. Какве акценте имају једносложне речи српског књижевног језика?

Силазне

19. Каква је по саставу реч **НОВИНАРСТВО?**

Изведена

20. Подвучите језике који припадају јужнословенској језичкој групи:

словеначки, пољски, чешки, белоруски, **српски**, **хрватски**, **бугарски**

21. У датој реченици употребљен је један нелични глаголски облик:

Наслонио се леђима на своју колибу, саслуша извештај капетана Антоновича.

Како се зове тај облик?

Како гласи инфинитив глагола од кога је добијен?

Глаголски прилог времена прошлог (прошли), наслонити се (наслонио)

22. Пред тобом отворена књига Свезнадар, тачно она за којом си узалуд годинама трагао.

Подвучене речи у реченици по врсти су:

а) прилог и именица **б) предлог и именица** в) прилог и прилог

23. Шта каже, заинтересова се мајка.

Подвучени глаголски облик у реченици је:

а) презент, б) потенцијал, в) имперфекат, г) плусквамперфекат, **д) аорист** **ђ) императив**

24. Који је од наведених дијалеката штокавског наречја узет као основа српског књижевног (стандардног) језика екавског изговора?

а) призренско-тимочки

б) косовско-ресавски

в) источнохерцеговачки

г) шумадијско-војвођански

25. Одредите колико је предикатских реченица садржано у следећој сложеној реченици!

Да би издувао србу, претрчавао је бесамаке одмахујући оном краћом, хромом ногом и заборављајући да изгледа смешан кад трчи.

четири

26. Како гласи глаголски прилог садашњи глагола СЕЋИ?

секући

Напишите правилно следеће реченице:

27. На Предлог Генералног Секретара уједињених нација осуђен је Ирачки акт насиља над кувајћанима.

На предлог генералног секретара Уједињених нација осуђен је ирачки акт насиља над Кувајћанима.

28. Србин који живи у Сједињеним америчким државама Митар Поповић добитник је златне повеље.

Србин који живи у Сједињеним Америчким Државама Митар Поповић добитник је златне повеље.

29. Одредити гласовне промене у примерима:

слушалац – слушаоци – **прелазак Л у О, непостојано А**

благ – блажи – **палатализација**

трн – трње – **јотовање**

страст – страшћу – **једначење по месту творбе**

30. Одредити глаголско време подвучених облика:

И **објавише** ноћ први петли – **аорист**

Два су цвета у бостану **расла** – **перфекат**

II СОЦИОЛОГИЈА

1. Творац "социолошке маште" је:

Рајт Милс

2. Упоредни метод у социологији увео је:

- а) Аристотел
- б) Конт
- в) Маркс
- г) **Диркем**
- д) Морено

3. Који је мислилац од социологије очекивао да буде "вредносно неутрална наука"

- а) Морен
- б) Парсонс
- в) **Вебер**
- г) Луман

4. Три велике историјске поделе рада су:

- а) **земљорадња**
- б) **занатство**
- в) **трговина**

5. Основне врсте новца као средства промета су:

- а) **готов новац у оптицају**
- б) **депозитни новац**

6. Број порођаја на хиљаду жена назива се:

Фергилитет

7. Према Данијелу Белу покретачи производње су:

- а) **природна енергија**
- б) **вештачка енергија**
- в) **информације**

8. Врста деловања и понашања која се одвија на очекивани начин, по унапред усвојеном културном обрасцу – назива се:

Друштвена улога

9. Конкубинат је:

- а) обичајни брак
- б) грађански брак
- в) **фактички брак**

10. Либерално схватање елита заступао је:

- а) Маркс
- б) Адорно
- в) **Манхајм**
- г) Спенсер

11. Према структури разликују се следеће државе:

- а) **унитарне (просте)**;
- б) **федералне (сложене)**

12. Према значају друштвене промене могу да буду:

- a) нагле и постепене
- б) корените и небитне**
- в) планске и спонтане

13. Хиперглобалисти када је у питању образац стратификације истичу:

- а) настанак старих хијерархија**
- б) повећану маргинализацију југа
- в) нову архитектуру светског поретка

14. "Човек је биће самосвести" изрекао је:

- a) Августин
- б) Хегел**
- в) Хердер
- г) Шилер

15. Ко је рекао "религија је прва самосвест човека"

- a) Аквински
- б) Фрејзер
- в) Фојербах**
- г) Гелен

16. Два најстарија култа кинеског народа су:

- a) **култ природе**
- б) **култ предака**

17. "Божији дар" или натприродно својство назива се

Харизма

18. Који морал истиче личну корист:

утилитарни

19. Авангардном уметношћу бавио се:

- a) Палмије
- б) Пођоли**
- в) Фројд

20. "На цивилизацији личности" инсистирао је:

- a) Франкфорт
- б) Рошак
- в) Муније**

III УСТАВ И ПРАВО ГРАЂАНА

1. Најзначајнији писани траг уставности и законитости у средњовековној Србији је:

Душанов законик

2. Суштина владавине права је:

- а) заштита од самовоље и арбитрарности власти и других појединаца**
- б) спречавање анархије

в) јачање државе

3. Израз народна сувереност значи:

а) независност од спољног фактора

б) право нације на самоопредељење

в) да сва власт произилази из народа и припада народу (грађанима)

4. Начело јединство власти није заступао:

а) Русо

б) Маркс

в) Монтескје

г) Робеспјер

5. Који је био највиши орган власти у античкој Атини?

Народна скупштина или Агора

6. Недемократски политички поредак у коме владају уз широку подршку народних маса и успостављају јаку личну власт ради остварења "виших" идеолошких циљева назива се:

популизам

7. Изборни системи се деле на већински и пропорционални на основу:

а) броја представника

б) процедура гласања

в) начина расподеле мандата

8. Покрет који се у Европи у XVII и XVIII веку залагао за ослобођење човека од лажних веровања, предрасуда и догми и прокламовао веру у слободу и разум као врховне арбитра називао се:

просветитељство

9. Наведите најмање три врсте одговорности којима су подложни јавни службеници:

материјална

морална

политичка

кривична

10. Према Уставу из 1990. године Србија је:

а) национална држава српског народа и свих других народа

б) грађанска држава свих равноправних грађана

в) мултикултурна држава свих равноправних националних и културних група.

IV ИСТОРИЈА

1. Хамурабије је био владар:

а) Микене

б) Вавилона

в) Крита

г) Персије

д) Арголиде

2. *Базилеус* је титула **краља**.

3. *Озирис* је у Египту био бог:

- а) Сунца
- б) месеца
- в) рађања и стварања
- г) **плодности**
- д) мудрости

4. Битка код Саламине вођена је у рату између **Грчке** и **Персије**.

5. *Историју Пелопонеског рата* написао је:

- а) Хомер
- б) **Тукидид**
- в) Херодот
- г) Пиндар
- д) Ксенофонт

6. Фаланга је назив за:

- а) пљачкашку дружину
- б) лаки војни брод
- в) **војну јединицу пешака**
- г) стоти део драхме
- д) јединица мере за тежину

7. Каролинзи су били династија:

- а) **Франачка**
- б) Сараценска
- в) Лангобардска
- г) Византијска
- д) Аварска

8. Иконоборство је покрет настао у:

- а) Јудеји
- б) Египту
- в) Франачкој држави
- г) Римском царству
- д) **Византији**

9. Муслимани рачунају време од тренутка када је Мухамед отишао из Меке у Медину године **622.**

10. *Magna Carta Libertatum* (Велика повеља слободе) је донета у:

- а) Светом римском царству
- б) Папској држави
- в) Француској
- г) **Енглеској**
- д) Угарској

11. Немачки цар Фридрих Барбароса састао се 1190. године у Нишу са српским владарем **Стефаном Немањом.**

12. Држава Немањића је постала краљевина године **1217.** а први краљ био је **Стефан Првовенчани.**

13. Аутокефалност српске цркве издејствовао је **Сава Немањић (Свети Сава)**.

14. *Ферман* је:

- а) **султанова заповест**
- б) попис пореских обвезника
- в) света књига
- г) верски уџбеник
- д) титула султановог изасланика

15. Цариград је пао под власт Турака године **1453.**

16. Смедерево је постало престоница Српске деспотовине за време деспота **Ђурђа Бранковића.**

17. Морејски или Бечки рат вођен је између:

- а) 1519-1521
- б) 1593-1606
- в) 1639-1641
- г) 1645-1669
- д) **1683-1699. године**

18. Хабсбуршка монархија је владала северном Србијом 1718-1739. после мира у **Пожаревцу.**

19. *Патент о толеранцији* којим су Срби у Хабсбуршкој монархији стекли верске слободе донео је аустријски владар **Јосиф II.**

20. Француско просветитељство обележило је дело *Друштвени уговор* који је написао **Жан Жак Русо.**

21. *Илирске провинције* су биле у саставу:

- а) **Француског царства**
- б) Хабсбуршког царства
- в) Млетачке републике
- г) Дубровачке републике
- д) Угарске краљевине

22. Битка на Иванковцу у Првом српском устанку била је:

- а) **1805.**
- б) 1806.
- в) 1807.
- г) 1808.
- д) 1809. године

23. Турска се обавезала 1829. године да Србији потврди аутономна права миром у **Једрену.**

24. Илија Гарашанин је написао *Начертаније* у време владавине кнеза **Александра Карађорђевића.**

25. Уједињењем Италије 1861. године није била обухваћена област:

- а) Ломбардије
- б) Венеције**
- в) Парме
- г) Сардиније
- д) Сицилије

26. Силама Антанте у Првом светском рату је пришла и следећа држава:

- а) Јапан**
- б) Турска
- в) Бугарска
- г) Пољска
- д) Финска

27. Русија је изашла из Првог светског рата потписивањем мира у **Брест Литовску.**

28. На Минхенској конференцији 1938. године решавано је питање:

- а) Аустрије
- б) Пољске
- в) Чехословачке**
- г) Мађарске
- д) Југославије

29. Зид у Берлину којим је град подељен на два дела подигнут је године: **1961.**

30. По оснивању НАТО - Северноатлантског савеза – 1949. године у њему није била:

- а) Италија
- б) Канада
- в) Аустрија**
- г) Белгија
- д) Холандија

V ПСИХОЛОГИЈА

1. Психологија проучава психички живот изучавајући две врсте појава:

То су:

Прво: **спољашње понашање (поступци и реаговања појединца које могу опажати остали људи.**

Друго: **непосредна искуства људи (сопствени доживљаји).**

2. Услови у којима долази до неке појаве који се намерно мењају у експерименталном истраживању називају се

- а) систематска променљива
- б) намерна променљива
- в) независна променљива**
- г) психолошка променљива
- д) зависна променљива

3. *Социјалне* ставове разликује од *личних* то што:

- а) представљају повезаност три основне менталне функције (сознајне, емоционалне и вољне)
- б) представљају однос појединца према својој блиској околини

- в) представљају изразито позитиван или негативан однос према појавама или о особама
г) **представљају однос већине према друштвено важним појавама**
д) представљају стечене диспозиције

4. Које су основне вредности усвојили људи којима је својствена тежња ка *сазнавању истине*?

- а) економске вредности
б) естетске вредности
в) политичке вредности
г) **теоријске вредности**
д) религијске вредности
ђ) социјалне вредности

5. Два основна принципа пропаганде које је неопходно применити да би се постигао њен основни циљ – утицај на понашање – јесу:

- а) **привући пажњу на пропагандну поруку**
б) **изазвати спремност и мотивисаност за прихватање садржаја пропагандне поруке**

6. Наведите пример фрустрација чији је извор у *самој особи*:

Изговор у недовољној способности, вештини или храбрости да се постигне оно што се жели (примери: глуп жели да заврши студије, кукавица жели да постане херој).

7. Трансформисање енергије сирових и неприхватљивих нагона у префињене, социјално прихватљиве и цењене мотиве назива се:

- а) идентификација
б) **сублимација**
в) негација
г) пројекција
д) регресија

8. Групе међу чијим члановима постоје снажне емоционалне везе, развијени односи и контакти и јак узајамни утицај једних чланова на друге називају се:

- а) мале групе
б) припадничке групе
в) **примарне групе**
г) формалне групе
д) референтне групе

9. Моћ која се темељи на праву неке особе, прихваћеном од чланова групе, да има над њима моћ јесте:

- а) моћ присиле
б) референтна моћ
в) моћ награђивања
г) **легитимна моћ**
д) стручњачка моћ

10. Када агресивна гомила врши повремене нападе и насиље над великим бројем припадника неке групе говоримо о:

- а) рату
б) **погрому**
в) линчу
г) руљи
д) тероризму

11. Опажај се разликује од осећаја на основу тога што укључује:

- а) значење (знање) о чулним подацима
- б) сазнања о целини предмета који се опажа

12. Повећана осетљивост организма која настаје услед понављања опасних и интензивних дражи назива се:

- а) условљавање
- б) хабитуација
- в) сензитизација

13. Учење путем покушаја и погрешака испитивао је:

- а) Терстон
- б) Вотсон
- в) Торндајк
- г) Келер

14. Три основне манифестације памћења су:

- а) репродукција
- б) рекогниција
- в) уштеда при поновном учењу

15. Ком типу темперамента одговара човек који брзо реагује, чија осећања нису изразито јака и не трају дуго?

- а) меланхолик
- б) колерик
- в) сангвиник
- г) флегматик

16. Оцењивањем личности на основу облика појединих делова лица бави се:

- а) Френологија
- б) Хиромантија
- в) Физиогноматика

17. Међусобна повезаност и зависност наших доживљаја и својстава и њихов узајамни утицај назива се:

- а) идентитет
- б) интегритет
- в) особеност
- г) слика о себи

18. Јунг разликује два основна типа личности. То су:

- а) екстровертни тип
- б) интровертни тип

19. Фројд разликује три структуре личности. То су:

- а) ид
- б) его
- в) супер его

20. Ситуационе теорије личности другачије се називају:

- а) психодинамске
- б) бихејвиористичке

в) хуманистичке

21. Психосоматска обољења су:

- а) **Органска обољења изазвана психолошким факторима**
- б) Психолошка обољења изазвана органским факторима
- в) Психијатријска обољења на емотивној бази
- г) Неуро-физичка обољења

22. Наведите неколико метода (техника) успешног учења:

- а) Осмишљавање
- б) **Увид у целину**
- в) **Претходни преглед градива**
- г) **Постављање питања самом себи**

23. Јеркс-Диксонов закон одређује:

- а) **Однос јачине мотива и успеха у учењу**
- б) Однос интелигенције и успеха у учењу
- в) Однос способности и успеха у учењу

24. По Пијажеу постоје четири главна стадијума интелектуалног развоја.

Наведите их по редоследу јављања:

- а) Сензо-моторна функција
- б) **Преоперационални стадијум**
- в) **Стадијум конкретних операција**
- г) **Стадијум формалних операција**

25. Мотив постигнућа је:

- а) Учење целине градива
- б) Временски распоређено учење
- в) **Лични и друштвени мотив**

26. Под психолошком траумом подразумевају се:

- а) Сукоби са околином
- б) **Снажни, драматични догађаји опасни по физички и психички интегритет личности**
- в) Сукоби са самим собом

27. Према општој дефиницији интелигенција је:

- а) Способност учења и постизања најбољих резултата
- б) **Способност решавања проблема увиђањем**
- в) Способност адаптације на основу искустава
- г) Способност сналажења без претходних промена

28. Способност уживљавања у психолошко стање других особа назива се:

- а) Симпатија
- б) Телепатија
- в) **Емпатија**

29. У чему се састоји хедонистичка мотивација:

- а) У избегавању задовољства
- б) У тежњи за постигнућем
- в) У тежњи за групним признањем

г) У тежњи за прибављањем животних задовољстава

30. Наведите хијерархију мотива према Маслову:

(У колони десно исписати редослед од најједноставнијих ка вишим)

а) Потреба за љубављу	<u>3</u>
б) Потреба за самоактуализацијом	<u>5</u>
в) Физиолошке потребе	<u>1</u>
г) Потреба да ценимо друге	<u>4</u>
д) Потреба за сигурношћу	<u>2</u>